

بسم الله الرحمن الرحيم

رموز علم شیمی و علوم طبیعی

در

قرآن و نهج البلاغه

مؤلف:

سید علی اصغر شارق

سر شناسه : شارق، سیدعلی اصغر، ۱۳۷۲-
عنوان و نام پدیدآور: رموز علم شیمی و علوم طبیعی در قرآن و نهج البلاغه / نویسنده سیدعلی اصغر شارق.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات نسیم تحول، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۱۵۶ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۰۵۳-۲-۹.

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: قرآن و علوم طبیعی

موضوع: قرآن و علوم طبیعی - احادیث

موضوع: مواد غذایی در قرآن

موضوع: مواد غذایی - احادیث

رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ ۲۸ ش BP۱۰۳/۷

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۱۵۸

شماره کتابشناسی ملی: ۳۹۰۵۷۰۹

رموز علم شیمی و علوم طبیعی در قرآن و نهج البلاغه

مؤلف: سید علی اصغر شارق

ناشر: انتشارات نسیم تحول

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۹۰۰۰ تومان

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۴

قطع و صفحه: رقعی ۱۵۶ صفحه

تهران / خیابان ۱۲ فروردین / بن بست حقیقت / پلاک ۴ تلفن: ۶۶۴۱۴۰۴۹

دفتر مرکزی / قم خیابان معلم، میدان روح الله نبش کوچه ۱۹ پلاک ۱۰

تلفن: ۹ - ۳۷۷۴۴۲۹۸ فکس: ۳۷۷۴۱۷۹۸، تلفن انبار: ۳۲۹۱۰۱۷۷

دفتر تهران / خیابان انقلاب، ۱۲ فروردین، ساختمان تجاری ناشران

طبقه همکف شماره ۱۸ / ۱۶ انتشارات دارالعلم

تلفن: ۶۶۹۵۵۴۰۵-۶۶۹۷۳۸۰۹

چاپ / شرکت چاپ قدس قم، تلفن ۳۷۷۳۱۳۵۴ فکس ۳۷۷۴۳۴۴۳

حق چاپ محفوظ و مخصوص ناشر است

پست الکترونیکی مؤلف: alisharegh@gmail.com

www.darolelm.com

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۰۵۳-۲-۹ ISBN978-600-94053-2-9

۱۱

پیشگفتار

۱۳

مقدمه

۱۶

متن اصلی

۱. فصل اول . بخش کلی : مطرح شدن مسائل کلی در رابطه با ارتباط علوم مختلف از

جمله علم شیمی ، زیست شناسی ، کشاورزی ، زمین شناسی ، نجوم و فیزیک با قرآن در

۱۶

این روابط

۱۶

۱.۱. به قرآن روی آورید

۱۸

۱.۲. کتاب زندگی

۱۹

۱.۲.۱. اصل جهان

۲۲

۱.۲.۲. خورشید و ماه

۲۳

۱.۲.۳. چرخش

۲۴

۱.۳. بزرگوار است خدا که بهترین آفرینندگان است

۲۵

۱.۳.۱. ستارگان

۲۵

۱.۳.۲. پوشش سبز زمین

۲۶

۱.۳.۳. باغ ها

۲۷

۱.۳.۴. گیاهان

۲۸

۱.۴. در آن برای مردم شفا و بهبودی است

۲۸	انگور	۱.۴.۱
۳۰	شرح آیات از دیدگاه علمی	۱.۴.۱.۱
۳۱	کلیات گیاه شناسی	۱.۴.۱.۲
۳۱	ترکیب شیمیایی	۱.۴.۱.۳
۳۱	خواص درمانی میوه انگور	۱.۴.۱.۴
۳۲	خواص طبّی هسته انگور	۱.۴.۱.۵
۳۳	خواص طبّی پوست انگور	۱.۴.۱.۶
۳۴	خواص طبّی برگ مو	۱.۴.۱.۷
۳۵	انجیر	۱.۴.۲
۳۵	شرح آیه از دیدگاه علمی	۱.۴.۲.۱
۳۶	فواید انجیر	۱.۴.۲.۲
۳۸	فواید انجیر خشک	۱.۴.۲.۳
۳۹	فواید شیر انجیر	۱.۴.۲.۴
۳۹	فواید برگ انجیر	۱.۴.۲.۵
۴۰	انار	۱.۴.۳
۴۱	شرح آیات از دیدگاه علمی	۱.۴.۳.۱
۴۱	انار خلاصه ی خوبی ها	۱.۴.۳.۲
۴۱	انار ضد کلسترول است	۱.۴.۳.۳
۴۲	انار ضد فشار خون است	۱.۴.۳.۴
۴۲	انار ضد سرطان پرستات است	۱.۴.۳.۵
۴۳	انار ضد آرایمر است	۱.۴.۳.۶
۴۳	انار ضد پیری است	۱.۴.۳.۷
۴۳	انار ضد اسهال است	۱.۴.۳.۸

۴۴	انار ضد چاقی است	۱.۴.۳.۹
۴۴	خرما	۱.۴.۴
۴۵	شرح آیات از دیدگاه علمی	۱.۴.۴.۱
۴۶	خواص خرما	۱.۴.۴.۲
۴۶	تاثیر خرما بر بیماری های اعصاب	۱.۴.۴.۳
۴۷	نقش ویژه خرما در خون سازی	۱.۴.۴.۴
۴۷	بهترین شیوه برای چاقی	۱.۴.۴.۵
۴۷	ترکیب شیمیایی خرما	۱.۴.۴.۶
۴۸	زیتون	۱.۴.۵
۴۸	شرح آیات از دیدگاه علمی	۱.۴.۵.۱
۴۸	نام علمی زیتون	۱.۴.۵.۲
۴۹	گیاه شناسی زیتون	۱.۴.۵.۳
۴۹	خواص داروئی زیتون	۱.۴.۵.۴
۵۱	پياز	۱.۴.۶
۵۲	شرح آیه از دیدگاه علمی	۱.۴.۶.۱
۵۲	خواص داروئی پیاز	۱.۴.۶.۲
۵۷	شیر خالص	۱.۴.۷
۵۷	شرح آیه از دیدگاه علمی	۱.۴.۷.۱
۵۷	مهمترین خواص شیر	۱.۴.۷.۲
۶۰	عدس	۱.۴.۸
۶۱	شرح آیه از دیدگاه علمی	۱.۴.۸.۱
۶۱	خواص غذایی و درمانی عدس	۱.۴.۸.۲
۶۲	خواص غذایی عدس	۱.۴.۸.۲.۱

۶۳	خواص درمانی عدس	۱.۴.۸.۲.۲
۶۴	عدس ها نمونه کامل فیبرها	۱.۴.۸.۳
۶۴	اگر قلبتان را دوست دارید عدس بخورید	۱.۴.۸.۴
	می خواهید قلبی شاد داشته باشید پس عدس	۱.۴.۸.۵
۶۶	بخورید	
۶۶	آهن برای انرژی در عدس	۱.۴.۸.۶
۶۷	سیر	۱.۴.۹
۶۷	شرح آیه از دیدگاه علمی	۱.۴.۹.۱
۶۹	عسل	۱.۴.۱۰
۶۹	شرح آیات از دیدگاه علمی	۱.۴.۱۰.۱
۷۰	خواص غذایی و درمانی عسل طبیعی	۱.۴.۱۰.۲
۷۱	فواید فیزیولوژیکی عسل طبیعی	۱.۴.۱۰.۳
۷۱	فواید تغذیه ای عسل طبیعی	۱.۴.۱۰.۴
۷۲	فواید عسل طبیعی برای دستگاه گوارش	۱.۴.۱۰.۵
۷۲	فواید عسل طبیعی برای سیستم تنفسی	۱.۴.۱۰.۶
۷۲	فواید عسل طبیعی در درمان پوست و زخم	۱.۴.۱۰.۷
۷۳	فواید عسل طبیعی برای ناراحتی چشم	۱.۴.۱۰.۸
۷۳	فواید عسل طبیعی برای بیماری قند (دیابت)	۱.۴.۱۰.۹
۷۴	درمان دارویی به روش هندو	۱.۴.۱۰.۱۰
۷۴	سایر فواید عسل طبیعی	۱.۴.۱۰.۱۱
۷۵	عسل طبیعی منبع انرژی	۱.۴.۱۰.۱۲
۷۵	عسل طبیعی منبع مواد مغذی	۱.۴.۱۰.۱۳
۷۶	سایر موارد استفاده عسل طبیعی	۱.۴.۱۰.۱۴
۷۶	عسل طبیعی قوی ترین ضد باکتریایی	۱.۴.۱۰.۱۵

۷۷	ماهی تازه	۱.۴.۱۱
۷۷	شرح آیات از دیدگاه علمی	۱.۴.۱۱.۱
۸۱	ساردین ، ماهی های چرب آب های عمیق	۱.۴.۱۱.۲
۳	آیا ماهی منبع خوبی برای چربی های امگا - ۳	۱.۴.۱۱.۳
۸۱	است ؟	
۲	فصل دوم ، بخش سنگ کره : مطرح شدن مسائل سنگ کره در رابطه با ارتباط شیمی ، زمین شناسی و زیست شناسی با قرآن در این رابطه	
۸۳	سوختن چوب و تولید آتش	۲.۱
۸۳	آهن	۲.۲
۸۴	آهن نازل شده است	۲.۲.۱
۸۵	نیروی موجود در آهن فوق العاده زیاد است	۲.۲.۲
۸۷	انسان از آهن بهره وری دارد	۲.۲.۳
۸۷	شکافت و همجوشی در هسته و ارتباط آن با تشکیل آهن	۲.۳
۹۰	شکافت هسته ای	۲.۳.۱
۹۰	همجوشی هسته ای	۲.۳.۲
۹۱	سنگ	۲.۴
۹۳	شرح آیات از دیدگاه علمی	۲.۴.۱
۹۳	آنچه از دیدنسان پنهان است (معادن)	۲.۵
۹۴	شرح آیات از دیدگاه علمی	۲.۵.۱
۹۴	بررسی کلروفل	۲.۵.۲
۹۶	نیروی هسته ای	۲.۵.۳
۹۶	برخورد ترکیبات هسته ای	۲.۵.۴
۹۶	ترکیبات تقسیمی هسته ای	۲.۵.۵

۳. فصل سوم . بخش آب کره : مطرح شدن مسائل مربوط به آب کره (هیدروسفر)
در رابطه با ارتباط علم دریا شناسی ، شیمی دریا ، زمین شناسی و زیست شناسی دریا
با قرآن در این رابطه ۹۸

- ۳.۱. آب کره (هیدروسفر) ۹۸
۳.۲. آب دریاها ۱۰۲
۳.۳. دو دریای آب شیرین و آب شور در کنار هم ۱۰۳
۳.۴. دریا یکی از مهم ترین تولید کنندگان نیروی طبیعی ۱۰۷

- ۳.۵. دریاها و دیگر ارزش های آن ۱۰۸
۳.۶. عجایب دریا ۱۱۱
۳.۷. تاریکی های دریا ۱۱۳
۳.۸. سرنوشت آب دریاها ۱۱۴
۳.۹. تصفیه ی آب توسط کوه ها ۱۱۶

۴. فصل چهارم . بخش هواکره : مطرح شدن مسائل مربوط به هوا کره در رابطه با
ارتباط علم شیمی ، نجوم ، زمین شناسی (بخش هواشناسی) و ارتباط این علوم با
قرآن و نهج البلاغه در این رابطه ۱۱۸

- ۴.۱. نور خورشید در میان قرآن و علم ۱۱۸
۴.۲. لایه های جو و نقش آن ۱۱۹
۴.۲.۱. تروپوسفر ۱۲۲
۴.۲.۲. استراتوسفر و اوزون ۱۲۳
۴.۲.۳. مزوسفر یا میان کره ۱۲۳
۴.۲.۴. ترموسفر یا دما کره ۱۲۴
۴.۲.۵. اگزوسفر یا برون کره ۱۲۴
۴.۲.۶. آخرین لایه ی جو ۱۲۴

۴.۳	پیوستگی آسمان ها و زمین و گشایش آن ها از یکدیگر	۱۲۵
۴.۴	توده های گاز	۱۲۷
۴.۵	نیودن اکسیژن در بالای جو	۱۲۸
۴.۶	رعد و برق	۱۲۹
۵	فصل پنجم . بخش محیط زیست : مطرح مسائل مرتبط با آلودگی محیط زیست و پیش بینی قرآن در این زمینه و ارتباط علم زیست شناسی با قرآن و روایات در این رابطه	۱۳۲
۵.۱	پیش بینی قرآن در مورد آلودگی محیط زیست	۱۳۲
۶	فصل ششم . بخش رنگ ها : مطرح شدن مسائل مربوط به شیمی رنگ ها و ارتباط این علم با قرآن و روایات در این رابطه	۱۳۴
۶.۱	رنگ های شیمیایی در قرآن	۱۳۴
۶.۲	خواص رنگ سبز از منظر آیات و روایات	۱۳۶
۶.۳	خواص رنگ قرمز از منظر آیات و روایات	۱۳۸
۶.۴	خواص رنگ زرد از منظر آیات و روایات	۱۳۹
۷	فصل هفتم . بخش نوشیدنی ها : مطرح شدن مسائل مرتبط با نوشیدنی و ارتباط علم شیمی با قرآن در این رابطه	۱۴۱
۷.۱	منفعت و زیان شراب	۱۴۱
۸	فصل هشتم . بخش وجود زوجیت در ماده : مطرح شدن مسائل مرتبط با زوجیت در انسان ، حیوانات ، گیاهان و ماده و ارتباط علم شیمی هسته ای ، فیزیک هسته ای ، زیست شناسی جانوری ، زیست شناسی گیاهی با قرآن در این رابطه	۱۴۳
۸.۱	زوجیت در انسان ، حیوانات و گیاهان	۱۴۳
۸.۲	زوجیت در ساختار هسته ی اتم	۱۴۴

۹. فصل نهم . بخش عمومی : مطرح شدن مسائلی که دارای جنبه ی عمومی می

۱۴۶

باشند

۱۴۶

۹.۱. ثروت های زمین تقسیم شده است

۱۴۶

۹.۲. باقی ماندن عمر پدیده ها

۱۴۹

۹.۳. یک روایت از امام صادق (ع) پیشوای ششم شیعیان

۱۵۰

۱۰. نتیجه گیری

۱۵۳

۱۱. منابع

دین اسلام تنها دینی است که مبانی آن بر پایه علم نهاده شده و تمام آیات و تعالیم و احادیث آن همسو و هماهنگ با دقیق ترین و ظریف ترین مباحث علمی است و باید برای نسل جوان و آینده سازان این مرز و بوم این نکته تاکید شود.

در «آیه ی ۳۶ از سوره الاسراء» می خوانیم : (وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا) : (از آنچه نمی دانی پیروی مکن، چرا که گوش و چشم و دلها همه مسئولند !) [۲۷] و [۹]

علمی که قرآن و نهج البلاغه مسلمانان را به فرا گرفتن آن دعوت کرده است ، تنها علوم شرعی و معارف نیستند بلکه دعوتی است عام به کسب علوم و دانش ، که در این راستا مفاهیم اسلامی پیرامون علوم طبیعی و دانش روز بزرگترین برهان و دلیل صحت این مدعا است . دریایی پیش رویمان است به گستردگی تاریخ ۱۴ قرنه اسلام و به ژرفای زمان بنام قرآن و نهج البلاغه که این کتب عظیم فلسفه آفرینش را می شکافند و یک معلم ، یک فیلسوف ، یک شاهکار و ... و یک مکتب میباشند.

در «سوره یونس آیه ۳» آمده است که : (إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ذَلِكَمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ أَقْلًا تَذَكَّرُونَ) : (پروردگار شما خداوندی است که آسمانها و زمین را در شش روز آفرید سپس بر تخت (قدرت) قرار گرفت و به تدبیر کار (جهان) پرداخت ، هیچ شفاعت کننده ای جز به اذن او وجود ندارد ، این است خداوند پروردگار شما ، پس او را پرستش کنید ، آیا متذکر نمی شوید ؟ !) . [۲۷] و [۹]

در این کتاب در حد بضاعت ، قطره ای از این اقیانوس فنا ناپذیر اسلام که در رابطه با علم شیمی و علوم طبیعی است و در قرآن و نهج البلاغه بدان ها اشاره شده را جدا کرده و به تفسیر آن ها پرداخته می شود .

خداوند در «سوره ی النساء آیه ی ۸۲» می فرماید : (أَقْلًا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا) : (آیا درباره قرآن نمی اندیشند که اگر از ناحیه غیر خدا بود اختلافات فراوانی در آن می یافتند .) [۲۷] و [۹]

سید علی اصغر شارق

بهار ۱۳۹۴

و من ... التوفیق

سپاس و حمد بی کران سزاوار خداوندی است که ما را نعمت عظمای کتاب قرآن بخشید و در پرتو درخشان آن رسالت حضرت ختمی مرتبت محمد(ص) و امامت معصومین (ع) را بر امت اسلام ارزانی داشت و جان و عقل ما را از هدایت بی انتهای معارف کتب عظیم اسلام سیراب گردانید.

با توجه به «سوره الاسراء آیه ۹»: (إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا): (این قرآن به راهی هدایت می کند که مستقیم ترین راهی است، و به مؤمنانی که عمل صالح انجام می دهند بشارت می دهد که برای آنها پاداش بزرگی است.) [۲۷] و [۹]

توجه دادن فکر بشر به طبیعت و پدیده های خلقت به عنوان آیات معرفت الهی یکی از اصول اساسی تعلیمات قرآن و نهج البلاغه است. و این دو کتاب اصرار و ابرام فوق العاده دارند که مردم زمین، آسمان، دریا، گیاه، حیوان، انسان و ... را کاوش کنند و مورد جستجوی علمی قرار دهند.

در «سوره ی محمد آیه ی ۲۴» می خوانیم: (أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالًا؟) (آیا آنها در قرآن تدبیر نمی کنند؟ یا بر دلهاشان قفل نهاده شده است.) [۲۷] و [۹]

قرآن گنجینه های است سرشار از مسائل و مفاهیم گوناگون که از قدیم الایام توجه بسیاری از اندیشمندان و صاحب نظران را به خود جلب کرده است.

«آیه ی ۱۰ از سوره الانبیاء»: (لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ): (ما بر شما کتابی نازل کردیم که وسیله تذکر (و بیداری) شما در آنست، آیا اندیشه نمی کنید؟) [۲۷] و [۹]

درباره اعجاب و اعجاز این کتاب مقدس گفتنی‌های بسیاری گفته‌اند و در مورد قدرت خارق العاده قرآن همین نکته بس که چگونه اعراب بادیه نشین دوره جاهلیت را به ملتی بدل کرد که صلاّی ایمان و وحدت و تمدن در جهان در دادند .

« آیه ۶ از سوره ی النمل » : (وَإِنَّكَ لَتَلْقَى الْقُرْآنَ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ) : (و بطور مسلم این قرآن از سوی حکیم و دانائی بر تو القا می‌شود .) [۲۷] و [۹]

اگر نظری به آیات قرآن بیفکنیم می‌بینیم که در موارد گوناگون خداوند انسانها را به سیر و گشت و گذار در جهان پیرامون خود فرا می‌خواند .

« آیه ۱۱ از سوره الانعام » : (قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ) : (بگو روی زمین گردش کنید، سپس بنگرید سرانجام آنها که آیات الهی را تکذیب می‌کردند چه شد ؟) [۲۷] و [۹]

بارها در قرآن آمده است ای انسانها آیا به آسمان نمی‌نگرید؟ آیا به ستارگان نمی‌نگرید؟ به گیاهان؟ به حیوانات؟ و گویاترین دلایل بر این مدعا نامهای اشیاء ، حیوانات و صورتهای فلکی است که در سراسر آیات قرآن مشاهده می‌شود .

« آیه ۳۲ از سوره الانعام » : (وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لُحْمٌ وَأَعْمٌ وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ) : (و زندگی دنیا چیزی جز بازی و سرگرمی نیست ، و سرای آخرت برای آنها که پرهیزگارند بهتر است آیا نمی‌اندیشید .) [۲۷] و [۹]

در قرون اولیه هجری که تمدن اسلامی حاکمیت داشت علمای مسلمان در عین آنکه در علوم الهی از سرآمدان روزگار خود بودند در بسیاری از رشته های علوم طبیعی نیز از متخصصین طراز اول جهان به حساب می آمدند . افرادی نظیر (جابر بن حیان ، ابن سینا ، عمر خیام ، خواجه نصیرالدین طوسی و ...) بسیاری از شهرهای اسلامی مرکز تجمع متخصصین مختلف بود که جورج سارتون اعتراف دارد از سال ۷۵۰ تا ۱۱۰۰ میلادی

مسلمانان حکمفرمای بلامنازع بر جهان علم داشتند و از آن به بعد اروپا پیشی گرفت و جهان اسلام از نظر علوم طبیعی به سکون گرایید و نه تنها در این میدان پیشرفتی نکرد بلکه پیشرفتهای دیگران را نیز جذب نمود. در حالیکه فرنگیها در پی کشف قوانین طبیعت و استفاده از مفاهیم آن بودند مسلمانها خود را از این موضع کنار کشیدند و چیزی را که خود استحقاق آن را داشتند به دیگران واگذاشتند حتی برخی به مانند آفریقا منابع و مواهب خدادادیشان را بصورت نامطلوب و خام در اختیار آمریکا و اروپا قراردادند.

پس باید اکتشافات علمی و تحقیقات علوم طبیعی بصورت یک کار اساسی تلقی شود نه یک کار طفیلی، و مسلمانان دستوراتی را که قرآن کریم و نهج البلاغه درباره پرده برداری از اسرار طبیعت و قوانین آن داده است را خود دنبال کنند نه اینکه آن را به دست فلان مسترهای خارجی و غیر مسلمان بسپارند و خود جیره خوار آنان شوند. پیرو این که ۱۲ آیه قرآن ارتباط مستقیم با علم شیمی دارد در این کتاب تا آنجا که توانسته شده است سعی شده به مسائل مربوط به شیمی پرداخته شود ولی با توجه به این که علم شیمی پیوستگی قابل توجهی با دیگر علوم والخصوص علوم طبیعی دارد به این گونه موارد نیز پرداخته شده است.